

світлоповертальних елементів в передбачених правилами дорожнього руху випадках, невиконання інших правил дорожнього руху...».

Список використаних джерел:

1. Статистика аварійності за 2022 рік. Офіційний сайт Департаменту патрульної поліції Національної поліції України. URL: <http://patrol.police.gov.ua/ru/statystyka/> (дата звернення 18.04.2023).
2. Про Правила дорожнього руху : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#n16> (дата звернення 18.04.2023).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#n104> (дата звернення 18.04.2023).
4. Проект Закону України «Про внесення змін до статті 127 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності пішоходів за пересування у темну пору доби чи в умовах недостатньої видимості без використання світлоповертальних елементів» № 9203 від 12.04.2023 року. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1733995> (дата звернення 20.04.2023).

Шах Марина Олександрівна

курсант навчального взводу 22-23 за напрямом підготовки 262 «Правоохоронна діяльність» факультету підготовки фахівців для підрозділів поліції Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, рядовий поліції

Болоташвілі Зураб Ушангович

завідувач кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів поліції Луганського навчально-наукового інституту імені Е. О. Дідоренка Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат технічних наук, доцент (науковий керівник)

ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Нормативно-правову базу регулювання діяльності Національної поліції України в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху складають: Конституція України [1], Закон України «Про Національну поліцію» [2], Закон України «Про дорожній рух» [3], Правила дорожнього руху [4], Кодекс України про адміністративні правопорушення [5], Кримінальний кодекс України [6], Положення про Національну поліцію [7], Положення про Департамент патрульної поліції [8], Інструкція з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки

дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі [9], Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції [10], Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення [11] та ін.

Головне місце в системі загальнообов'язкових правил, пов'язаних з безпекою дорожнього руху, займають законодавчі акти, що приймаються Верховною Радою України та мають вищу юридичну силу. При цьому всі законодавчі акти в сфері дорожнього руху можна умовно поділити на дві групи: ті, що регламентують організацію дорожнього руху (було розглянуто раніше), а також ті, що регламентують діяльність патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

На ряду з законодавчими актами, Верховна Рада України з метою регулювання правовідносин у сфері дорожнього руху приймає також постанови.

Переважає більшість правових норм, що регулює діяльність патрульної поліції в сфері дорожнього руху, міститься у відомчих нормативних актах МВС України. Правову основу діяльності патрульної поліції в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху складають також міжнародні правові акти, ратифіковані в установленому порядку, а також двосторонні та багатосторонні договори.

За юридичним змістом приписів, загальнообов'язкові правила в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можна поділити на чотири підгрупи: зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі та рекомендаційні, що відображає основні способи їх регулюючого впливу на суспільні відносини в аналізованій сфері. Зобов'язуючі правила містять владні вимоги до працівників транспортних підприємств або громадян вчинити певні дії, зазначені в них; забороняючі – вказують на неприпустимість певної поведінки під страхом застосування впливу (адміністративного, дисциплінарного тощо); уповноважуючі (дозвільні) – закріплюючи можливість виконавцям діяти у визначених межах, надають їм право вибору відповідного варіанту поведінки у дозволених рамках; рекомендаційні – містять конкретні поради виконавцям, як вчинити в певних обставинах.

У залежності від юридичного характеру приписів загальнообов'язкові правила в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху умовно можна поділити на дві підгрупи: матеріальні та процесуальні. Перші – визначають зміст обов'язків, прав і юридичних можливостей учасників дорожніх відносин, а також встановлюють їх відповідальність; Другі – передбачають процедуру практичної реалізації матеріальних норм.

Серед основних повноважень Національної поліції, визначених ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» [2], можна знайти й такі, які реалізуються в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Наряду з цим, ст. 52-3 Закону України «Про дорожній рух» [3], також, визначені повноваження Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Національна поліція здійснює контроль за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, виконанням установлених Кабінетом Міністрів України правил паркування транспортних засобів у частині забезпечення безпеки дорожнього руху на майданчиках для паркування, а у випадках та порядку, визначених законом, тимчасово затримує і доставляє транспортний засіб, у тому числі з використанням спеціальних транспортних засобів (коли розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху), на спеціальні майданчики чи стоянки для тимчасового зберігання, відповідно до закону тимчасово вилучає посвідчення водія.

Відповідно до ст. 222 КУпАП [5], органи Національної поліції розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також про незаконний відпуск і незаконне придбання бензину або інших паливно-мастильних матеріалів.

Крім того, відповідно до ст. 255 КУпАП [5] уповноважені на те посадові особи органів Національної поліції можуть складати і протоколи про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Кримінальним кодексом України також визначено перелік кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту при використанні колісних транспортних засобів (розділ XI), за якими згідно до вимог ст. 216 КПК України слідчі органи Національної поліції здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 03.05.2023).

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення: 08.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> . (дата звернення: 03.05.2023).

3. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 р. № 3353-XII. Дата оновлення: 13.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>. (дата звернення: 21.01.2023).

4. Правила дорожнього руху : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. Дата оновлення: 01.11.2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п#Text> (дата звернення: 03.05.2023).

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 01.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 03.05.2023).

6. Кримінальний кодекс України : Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 04.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. (дата звернення: 03.05.2023).

7. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877. Дата оновлення: 16.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п#Text> (дата звернення: 03.05.2023).

8. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції : наказ МВС України від 06.11.2015 р. № 73 (зі змінами у ред. наказу Національної поліції від 31 жовтня 2016 р. № 1114). URL: <http://patrol.police.gov.ua/faq/normatyvno-pravova-baza-diyalnosti-patrulnoyi-politsiyi/>. (дата звернення: 03.05.2023).

9. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 07.11.2015 р. № 1395. Дата оновлення: 30.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>. (дата звернення: 03.05.2023).

10. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 р. № 1376. Дата оновлення: 24.09.2021. URL: https://законодавство.com/download/nakaz-mvs-ukrajini-vid-06112015-1376-pro-2015-31040.html#google_vignette. (дата звернення: 03.05.2023).

11. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення : Наказ МВС України від 09.12.2020 № 4248/5. Набрання чинності відбулось 23.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1231-20#Text>. (дата звернення: 03.05.2023).